

Siniša Vuković, likovni kritičar, slikar
Njeno veličanstvo priroda

U likovnim umetnostima stvaranje je individualni čin. Ideja o nekom delu rađa se u jednoj glavi, obitava u jednom biću, koje je iznosi na svetlost dana.

Mijo Mijušković je rasni vajar, koji je izabrao da saraduje sa Prirodom. Tako su se dva rasna vajara našla na istom zajedničkom poslu. Ne zna se koji je od njih bolji i nikada se neće znati, jer obojica, lišeni svake sujete, doprinose istom delu. Razlika među njima je samo u tome što su vajar – Prirodi potrebni milioni godina da stvori svoje kamene mase, strukture i oblike čudesnih boja. Miju trenuci nadahnuća, probuđene mašte i rada, da bi se otkrilo neotkriveno, videlo neviđeno i dao ljudski smisao lepoti.

Ovo je vreme otuđenosti, razvijene tehničke civilizacije, sintetičkih materijala, i istovremeno – slepila za čovekovo prirodno okruženje, i za čoveka kao dela Prirode. Civilizacija se zatvara u gradove, u veštačko, u tobože bolje za ljude, a u stvari, to je civilizacija nemilosrdnih i često nerazumnih osvajača Prirode, koji uništavaju sopstveno tlo pod nogama. Umetnik to najbolje oseća.

Svojim skulpturama od kamena, ili drveta, Mijo Mijušković nas opominje. Ne prekoreva, ne grdi, već ukazuje, nudi nam izgubljeno bogatstvo sveta, koje mi u svojoj osionosti i namaru ne primećujemo. Zar nam nije dovoljno opomena sa drugih strana, recimo onih koje nude nauke, da je savez sa Prirodom neraskidiv. Moguća je i ta ludost, ali ona predstavlja samoubilački čin. Mijove skulpture imaju jasno izraženu tu filozofsku dimenziju i nose poruku: lepota je čedo Prirode, a čovek je nalazi i oslobađa. Zahvaljujući njemu, njegovoj večnoj žudnji i ljubavi, ona postoji i zato se može reći da je umetnik stvara. Mijo je čovek Prirode. Draža mu je svaka stopa u kanjonu Pive i Tare, svaka vrlet u Hercegovini, Crnoj Gori, ili bilo gde, od svih asfalta ovoga sveta. Kada se visoko obrazovan čovek odluči za život u „divljini“, u stvari pitomini prirodnog sveta, a pritom je umetnik, prvo mu treba čestitati na hrabrosti, a zatim na iskonskoj mudrosti i saznanju da ne treba udovoljavati hirovima trenutnog vremena i likovnih moda, već se posvetiti samim suštinama stvaranja.

Odnos prema Prirodi kao učiteljici vekovima je određivao i stanje u umetnosti. Od Aristotelovog da „umetnost pred prirodom drži ogledalo“, do neautorizovanog, a tako „modernog“ prezira prema toj staroj gospođici – sve je danas zastupljeno.

Istovremeno, aktuelna i vrlo rasprostranjena nemoć da se bude kreativan, autentičan i svoj, navodi mnoge umetnike da uđu u „zonu sumraka“, izopačenosti i beznađa, u prostore ništavila.

Nasuprot njima, Mijo pokazuje put do stvarno modernog preko iskonskog. Kada se dalekom asocijacijom približava jednom Gabou, Arpu, Brankušiju, ili Muru, to samo znači da ima velikih umetnika u ovom veku koji su bili i ostali na tragu istih suština.
(1997)